

การดูแลหญิงตั้งครรภ์และทารกแรกคลอด

สถานการณ์ / ข้อมูลพื้นฐาน

จากปัญหาของพื้นที่ของห้องคลอดและห้องรอคลอดอยู่ห่างไกลกัน มีความเสี่ยงในการเคลื่อนย้ายและการช่วยคลอดจำเป็นต้องมีการส่งต่อไปคลอด ยังโรงพยาบาลแม่ข่าย จึงมีแผนพัฒนาในปี2561.ในการให้บริการหญิงตั้งครรภ์ให้สามารถคลอดที่โรงพยาบาลสะดวกในการดูแลของญาติและลดความเสี่ยงขณะการส่งต่อ โดยการขยายพื้นที่บริเวณห้องฉุกเฉินเพื่อเป็นห้องรอคลอดและติดกับห้องคลอด เพื่อจัดให้บริการห้องคลอด

คุณภาพ

ตัวชี้วัด (KPI) :

- 1) อัตราตายทารกแรกเกิด ไม่เกิน 15:1,000 การเกิดมีชีพ
- 2) มารดาเสียชีวิตในห้องคลอดน้อยกว่า 18 ต่อการเกิดมีชีพแสนราย
- 3) มารดาตกเลือดหลังคลอดไม่เกินร้อยละ 5
- 4) ทารกขาดออกซิเจนระหว่างคลอดไม่เกิน 25 ต่อการเกิดมีชีพพันคน
- 5) ร้อยละของห้องคลอดคุณภาพโรงพยาบาลชุมชน (F2) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70

กิจกรรม

สูติกรรม

- การขับเคลื่อนโครงการมหัศจรรย์ 1000 วัน ผ่านคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตอำเภอ (สาธารณสุขอำเภอเป็นเลขานุการ)
- กำหนดให้เป็นประเด็นการพัฒนาครอบคลุมทุกตำบลในทุกอำเภอ
- กำหนดให้จัดทำเป็นพื้นที่ต้นแบบ 1 ตำบล/ อำเภอ

ระบบบริการห้องคลอด

- 1 กระบวนการป้องกันและควบคุมความเสี่ยงในหญิงตั้งครรภ์และทารกที่สามารถป้องกันได้
- 2.มีกระบวนการคัดกรองการตั้งครรภ์ที่มีความเสี่ยงสูงตั้งแต่จุดแรกรับและส่งต่อโรงพยาบาลที่สูติแพทย์ประจำพื้นที่
- 5."มีกระบวนการประเมินระยะรอคลอด โดยใช้กราฟดูแลการคลอด (Partograph)
- 7.ทบทวนการให้บริการตาม guidelineแนวทางการดูแลในขณะคลอดของมารดาและทารกห้องคลอดคุณภาพ
- 8.บันทึกข้อมูลตามแบบฟอร์มมาตรฐาน admission record
- 9.เตรียมเครื่องมือก๊อชของมารดาที่พร้อมใช้
- 11.มีแนวทางการดูแลแม่คลอดที่มีภาวะเสี่ยงได้แก่ การคลอดติดไหล่ ภาวะตกเลือด
12. มีแนวทางการเฝ้าระวังและป้องกันภาวะ PPH

13. มีการจัด PPH Box เพื่อเตรียมความพร้อมภาวะตกเลือดหลังคลอดการดูแลหลังคลอด

- ปฏิบัติตามแนวทางการดูแลมารดาหลังคลอดและทารกแรกคลอด ประเมินมารดาภาวะเครียดหลังคลอด
คัดกรองภาวะพร่องไทรอยด์และจัดทำทะเบียน

14. กิจกรรมโรงเรียนพ่อแม่ มารดาหลังคลอด

- การส่งเสริมสุขภาพมารดาหลังคลอดและทารก การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่หลังคลอด การออกกำลังกายในหญิง
หลังคลอด การนวดสัมผัสทารก การอาบน้ำทารก การดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด

พัฒนาบุคลากร

15. พัฒนาบุคลากรสามารถช่วยกู้ชีพมารดา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

16. อบรมเชิงปฏิบัติการทักษะ

NCPR แก่ จนท.รพ/รพ.สต

การควบคุมกำกับ

- กิจกรรมติดตามและดูแลการดำเนินงานติดตามตัวชี้วัด เดือนละ 1 ครั้ง

ผลการพัฒนา

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	2558	2559	2560	2561 (5เดือน)
1. อัตราการเกิด Birth asphyxia	< 25:1000 การเกิดมีชีพ	0	0	0	0
2. ทารกแรกคลอดน้ำหนัก < 2500 gm.	< ร้อยละ 7	0	0	0	0
3. อัตราการตายทารกแรกคลอด	ร้อยละ 0	0	0	0	0
4. อัตราการตายมารดาคลอด	ร้อยละ 0	0	0	0	0
5. อัตราการเกิดภาวะแทรกซ้อนที่ป้องกัน ได้จากการคลอด - PPH - Fourth degree tear - Heamatoma	ร้อยละ 0	16.6	0	0	0